

Vietnam Eğitim Sisteminde Eğitim Yöneticilerinin Yetiştirilmesi¹

Müeyesser CEYLAN², Kısmet NUR³, Venera ŞİHKAMALOVA⁴

Geliş Tarihi: 27.09.2019

Kabul Tarihi: 11.12.2019

Derleme

Öz

Bu araştırmanın genel amacı; Vietnam Eğitim Sistemi'nin ve eğitim yöneticilerinin yetiştirilmesinin incelenmesi ve Türkiye'deki uygulamalarla karşılaştırılmasıdır. Bu amaç doğrultusunda yerli ve yabancı kaynaklar incelenmiştir. Vietnam Eğitim Sistemi Marksizm, Leninizm ve Ho Chi Minh felsefesine dayanmakla birlikte Vietnam'da sosyalist bir eğitim anlayışı benimsenmiştir. Eğitim; okul öncesi, ilkokul, ortaokul, lise ve yükseköğretim olmak üzere beş seviyeye ayrılmıştır. Zorunlu eğitim 10 yıldır. Yükseköğretime devam edebilmek için adayların yükseköğretime giriş sınavından başarılı olması gerekmektedir. Yükseköğretimden mezun olan öğrenciler için Vietnam'da 2 yıl yüksek lisans ve 4 yıl doktora eğitimi veren üniversiteler bulunmaktadır. Yüksek lisans programlarına giriş koşulu, tam zamanlı lisans eğitimi almış olmaktır. Doktora eğitimi yüksek lisans mezunları için 2-3 yıl, lisans mezunları için 4 yıl sürmektedir. Vietnam'daki okul yöneticilerinin %40'ı eğitim yönetimiyle ilgili kısa süreli kurslarda eğitimlerini almış ve %0,02'si lisans ve yüksek lisansını eğitim yönetimi alanında yapmıştır. Vietnam'da lisans düzeyinde okul yöneticiliği programında da ders verilmeye başlanmıştır. Lisans düzeyinde okul yöneticiliği programlarının açılmaya başlaması, Vietnam'ın yönetimde bilimselliği ön plana aldığını düşündürmektedir. Araştırmacılar arasında yaygın bir görüş olan; okulların, yöneticisi kadar okul olduğu düşüncesi göz önüne alındığında Vietnam'ın eğitim yönetiminde bilimsel yollar izlediği takdirde eğitim sistemlerinin daha fazla gelişeceği sonucuna ulaşılmaktadır. Eğitim de toplumu her yönden kalkanıran bir süreç olduğuna göre Vietnam'ın ileride gelişmiş ülkeler arasında ilk sıralarda yer alacağı olası görülmektedir. Bu bağlamda, Türkiye'de de eğitim yönetimi alanında lisans programlarının açılması ve lisansüstü eğitimin yönetici atamalarında birincil koşul olarak yönetmeliklere girmesi önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Eğitimde yönetsel yapı, eğitim yöneticisi yetiştirilmesi, karşılaştırmalı eğitim yönetimi, Vietnam eğitim sistemi

¹ Bu çalışma, 2 Mayıs 2019 tarihinde gerçekleşen 14. Uluslararası Eğitim Yönetimi Kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Anadolu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, e-mail: mceylan@anadolu.edu.tr, ORCID: 0000-0001-7830-2584

³ Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, e-mail: kismet.nur94@gmail.com, ORCID: 0000-0002-9047-372X

⁴ Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, e-mail: venera.shikhkmalova@gmail.com, ORCID: 0000-0003-2981-3278

Vietnam Education System and the Training of the Education Managers

---

Submitted by 27.09.2019

Accepted by 11.12.2019

Review

Abstract

The general aim of this study was to give general information about the education system of Vietnam and compare it with Turkey. For this purpose, local and foreign sources were examined. When the Vietnam Education System is examined, it is seen that the education system is based on Marxism, Leninism and Ho Chi Minh philosophy and socialist education is adopted. Education in Vietnam consists of 5 levels; pre-primary, primary, secondary, high school and higher education. Compulsory education is a total of 10 years. For graduates of higher education, there are universities in Vietnam that offer two years of master's and four years of doctorate. Ph.D. education lasts for 2-3 years for master graduates and 4 years for bachelor graduates. In Vietnam and Turkey, there are master and doctorate degrees related to education management. In addition, courses in the undergraduate school management program have started in Vietnam. The opening of undergraduate school management programs suggests that Vietnam will follow a scientific path in school management. It can be said that as long as Vietnam follows a scientific path in educational management, their education system will develop even more. Since education is a process that improves the society in all aspects, it is likely that Vietnam will be placed near top among the developed countries in the future. It is recommended that bachelor's degree in education management should be introduced in Turkey.

Keywords: Education management training, supervisory structure in education, comparative education management, Vietnam education system

Giriş

Eğitim, bir ülkenin siyasal, sosyal, ekonomik ve kültürel alanlardaki gelişim ve değişimini etkileyen en önemli etkidir. Mustafa Kemal Atatürk, “Eğitimidir ki, bir milleti ya özgür, bağımsız, şanlı, yüksek bir topluluk halinde yaşatır ya da esaret ve sefaletle terk eder.” diyerek eğitimin toplum üzerindeki önemini vurgulamıştır (Coşkun, 2016). Eğitimin toplumsal getirileriyle birlikte bireysel getirileri de bulunmaktadır (Ekinci, 2011, s.173). Ho Şi Minh “Eğitimsiz insan, zayıf insandır.” diyerek eğitimin birey üzerindeki önemini dile getirmiştir (Vlad, 2015). Eğitimin bireyin gücünü ve toplumun bağımsızlığını etkileyen önemli bir etken olduğu göz önüne alındığında eğitim sisteminin başarılı olmasına gayret edilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Eğitim sistemlerinin ne ölçüde başarılı olduğunu PISA, PIRLS, TIMMS gibi uluslararası sınavların sonuçlarına göre değerlendirmek mümkündür (Levent ve Yazıcı, 2014, s.121). PISA, 2000 yılında OECD tarafından başlatılan uluslararası en büyük eğitim araştırmalarından biri olup üç yılda bir düzenlenen sınav ile 15 yaşındaki öğrencilerin matematik, fen ve okuma becerilerinde öğrendikleri bilgileri kullanabilme yeterlilikleri ölçülmektedir (MEB, 2013, s.6). PISA sonuçlarına göre başarılı olan ülkelerin eğitim sistemleri her daim merak uyandırmaktadır.

Başarılı ülkelerin eğitim sistemleri incelendiğinde eğitimle ilgili çarpıcı sonuçlara ulaşılmaktadır. Ayrıca eğitim yoluyla insan sermayesine yapılan yatırımların getirisinin fazla olduğu bilinmektedir (Ergen, 2010, s.193-195). Buradan hareketle ulaşılabilecek sonuçlardan biri, eğitime yapılan yatırım ile eğitimin başarısının doğru orantılı olduğudur. Fakat PISA direktörü Andreas Schleicher, yaptığı açıklamada eğitime harcanan paradan çok o paranın nasıl harcandığının önemli olduğunu dile getirmiştir (Öndeş, 2017). Schleicher, ABD’de öğrenci başına harcanan para 115000 USD’ yi buluyorken Vietnam’ın düşük gelir grubunda

yer aldığını ve buna rağmen ABD PISA’ da başarı gösteremezken Vietnam Eğitim Sistemi’nin mükemmel olduğunu vurgulamıştır (Öndeş, 2017).

Vietnam, PISA sınavına ilk kez 2012 yılında katılmıştır (“OECD”, t.y.). Otuz dördü OECD ülkesi olmak üzere toplamda altmış beş ülkenin katıldığı bu sınavdan elde ettiği sonuçlara göre matematikte on yedinci, okumada yirminci, bilimde sekizinci olmuştur (MEB, 2013, s.12). 2015 yılına gelindiğinde ise yetmiş ülkenin katıldığı sınavda matematikte yirmi ikinci, okumada otuz ikinci, bilimde sekizinci olmuştur (“OECD”, t.y.). Aldığı puanlar dikkate alındığında ise bilim ve matematikte OECD ortalamasının üzerinde, okumada ise OECD ortalamasının sadece 6 puan altında olduğu görülmektedir. Yoksul bir ülke olan Vietnam’ın eğitimde OECD ülkeleriyle yarışabilmesini sağlayan eğitim sisteminin nasıl olduğu merak konusu olmaktadır.

Alanyazın incelendiğinde birçok ülkenin eğitim sisteminin araştırıldığı görülmektedir. Buna karşın Vietnam’ın eğitim sisteminin ve yönetici yetiştirme düzenlerinin incelendiği çalışmalar oldukça sınırlıdır. Dolayısıyla ekonomisine oranla eğitimde güçlü bir ülke olan Vietnam’ın eğitim sisteminin ve yönetici yetiştirme düzeninin araştırılması gerektiği düşünülmektedir. Bu sebeple bu çalışmada, Vietnam Eğitim Sistemi incelenmiş ve Türkiye ile karşılaştırılmıştır.

Amaç

Bu araştırmanın genel amacı, Vietnam Eğitim Sistemi’nin incelenmesi ve Türkiye ile karşılaştırılmasıdır.

Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- Vietnam hakkındaki genel bilgiler (resmi adı, başkenti, para birimi, dili, dini, nüfusu) nelerdir?
- Vietnam Eğitim Sistemi nasıldır?

- Vietnam’da bulunan eğitim kurumları nelerdir?
- Vietnam’daki eğitim kurumlarının prosedürleri nelerdir?
- Vietnam’da eğitimin yönetsel yapısı nasıldır?
- Vietnam’da eğitimin yönetsel süreçleri nasıldır?
- Vietnam’da öğretmenler nasıl yetiştirilmektedir?
- Vietnam’da okul yöneticileri nasıl yetiştirilmektedir?
- Hanoi Ulusal Üniversitesinin verdiği okul yönetimi eğitimi nasıldır?
- Vietnam’da okul yöneticilerinin seçim sorunu nedir?
- Vietnam’da okul yöneticilerinin seçimi nasıl gerçekleşmektedir?
- Vietnam Eğitim Sistemi ile Türkiye Eğitim Sisteminin benzerlik ve farklılıkları nelerdir?

Önem

Bu çalışma aracılığıyla akademik çalışma yapanlara Vietnam Eğitim Sistemi ve eğitim yöneticilerinin yetiştirilmesi konusundaki bilgilerin sağlanması amaçlanmaktadır. Ayrıca eğitim düzenlemelerinde, Vietnam Eğitim Sistemi’nin incelenmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir. Alanyazında, bu konuda yapılan araştırmaların sınırlı olduğu gözlemlenmiştir. Bu çalışma ile alanyazındaki bu boşluğun doldurulacağı düşünülmektedir.

Bu çalışmada, Vietnam Eğitim Sistemi ile Türkiye Eğitim Sistemi ve eğitim yöneticilerinin her iki ülkedeki durumu karşılaştırılmıştır. Vietnam ve Türkiye Eğitim Sistemleri hakkında bilgi toplamak için yerli ve yabancı kaynaklar incelenerek ilgili kitap, makale ve internet siteleri taranmıştır. Böylelikle bazı sonuçlara ulaşılmıştır.

Vietnam Hakkında Genel Bilgiler

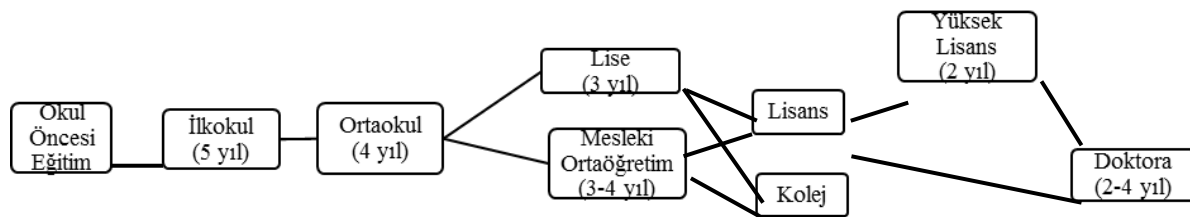
Vietnam'ın resmi adı, Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti'dir. Başkenti Hanoi'dir. Para birimi "dong" tur. Dili Vietnamca olmasına rağmen 1991 yılına kadar eğitim dili İngilizce ve Fransızcadı. 1991 yılında eğitim dilinin de Vietnamca olmasına karar verilmiştir. Dini inançları çoğunlukla Mahajana Budistleridir ve azınlıkların Katolik, Tao, Konfüçyüs dinine mensup olduğu; etnik grupların %83 Vietnamlı, %2-3 Çinli, geri kalanının 60 çeşit ulustan oluştuğu görülmektedir (Kazımoğlu vd., 1990, s.5737). Nüfusu 94.569.000 olan Vietnam'ın nüfus yoğunluğunun en fazla olduğu yaş grubu 25-29 arası iken en az olduğu yaş grubu 75-79'dur ("UNESCO", t.y.).

Vietnam Eğitim Sistemi

Vietnam Eğitim Yasası incelendiğinde, eğitim sisteminin Marksizm, Leninizm ve Ho Chi Minh felsefesine dayandığı ve sosyalist bir eğitimin benimsendiği görülmektedir (Saklan, 2016, s.114).

Vietnam'da Eğitim Kurumları

Vietnam'da eğitim; okul öncesi, ilkokul, ortaokul, lise, yükseköğretim olmak üzere beş seviyeye ayrılmıştır (Letniskaya, 2017, s.78). 12 yıllık temel eğitimden oluşan sistemde; ilkokul beş, ortaokul dört, lise üç yıldan oluşur. Zorunlu eğitim ise toplam 10 yıl sürmektedir ("UNESCO", t.y.).

Şekil 1. Vietnam eğitim sistemi kademeleri

Vietnam Eğitim Sistemindeki kademeler Şekil 1’de görülmektedir. Vietnam Eğitim Sistemindeki okullarla ilgili ulaşılan bilgiler şunlardır:

Okul öncesi eğitim: 1,5-5 yaş arası çocuklar devlet anaokullarına kabul edilmektedir. Anaokuluna devam eden çocuklar 4-5 yaşlarına geldiğinde alfabeyi ve aritmetiğin temellerini öğrenmeye başlarlar. Ancak, anaokulları genellikle Hanoi, Ho Chi Minh, Da Nang, Haiphong, Kan Tho, Vung Tau gibi büyük şehirlerde popülerdir (Letniskaya, 2017, s.93).

İlkokul: Birinci sınıftan beşinci sınıfa kadar olan süreci kapsamaktadır. Çocuklar, 6 yaşından itibaren ilkokula kabul edilirler. İlköğretim beş yıl sürmektedir ve zorunludur (Letniskaya, 2017, s.93).

Ortaokul: Altıncı sınıftan dokuzuncu sınıfa kadar olan süreci kapsamaktadır. Öğrenciler, dört yıl boyunca eğitim almaktadır. Dokuzuncu sınıfın sonunda, Vietnam Eğitim ve Öğretim Bakanlığının gereklerine uygun olarak bir final sınavı yapılmaktadır (Letniskaya, 2017, s.93).

Lise: Onuncu sınıftan on ikinci sınıfa kadar olan süreci kapsamaktadır. Öğrenciler, bu süreçte üç yıl boyunca eğitim almaktadır. Liseye kabul edilmenin koşulu, öğrencinin dokuzuncu sınıftan sonra final sınavını başarıyla geçmesidir. Ayrıca öğrenci, notlarının yüksekliği doğrultusunda prestijli bir okul seçebilmektedir (Letniskaya, 2017, s.93-94).

Lisenin bir parçası olarak öğrenciler şu disiplinleri tamamlamalıdır: literatür, matematik, fizik, kimya, biyoloji, tarih, coğrafya, hukuk ve etik, yabancı dil, teknoloji, bilgi teknolojileri, beden eğitimi (Letniskaya, 2017, s.96). Ayrıca, öğrenci doğa bilimlerinden (matematik, fizik, kimya ve biyoloji) veya sosyal bilimlerden (edebiyat, tarih, coğrafya, yabancı dil) seçmeli derslerde eğitim alma hakkına sahiptir (Letniskaya, 2017, s.96). Bazı liselerde, üstün başarı gösteren öğrenciler daha karmaşık bir müfredat tamamlayabilmektedir.

Mesleki Ortaöğretim: Öğrenciler, bu süreçte üç yıl boyunca eğitim almaktadır. Bu okullara kabul edilmenin koşulu, öğrencilerin ortaokuldan mezun olmuş olmasıdır. Ayrıca

lisede okuyan öğrenciler yatay geçiş yaparak bu okullarda okuyabilmektedir (Sokolov, 2017, s.222).

On ikinci sınıfın sonunda öğrenciler diploma alabilmek için ulusal final sınavlarına girmektedir. Final sınavları şu konularda yapılmaktadır: matematik, Vietnam Edebiyatı, bir yabancı dil ve MOET ve MOLISA tarafından tanımlanan üç ders. Sınavlar, genellikle mayıs ayı sonlarında veya temmuz ayı başında yapılmaktadır. (Letniskaya, 2017, s.101)

Okullarda, on puanlık bir notlandırma sistemi kullanılmaktadır. Bu sisteme göre 10 puan en yüksek, 0 puan en düşüktür. Genellikle 5 puan öğrencinin geçmesine yetecek en düşük puandır. Vietnam puan sistemi şu şekildedir (Letniskaya, 2017, s.107):

- 8-10 puan (mükemmel)
- 6.5-7.9 puan (iyi)
- 5-6.4 puan (tatmin edici)
- 0-4,9 puan (yetersiz)

Devlet okullarına sağlanan fon yeterli olmamaktadır. İlkokulların toplam giderlerinin %50'sini devlet desteklemektedir. Beşinci sınıftan sonra eğitimin maliyeti yüksektir. Bu nedenle birçok öğrenci öğrenimlerine devam edememektedir (Letniskaya, 2017, s.108).

Yükseköğretim: Yükseköğretime devam edebilmek için adayların yükseköğretime giriş sınavından başarılı olması gerekmektedir. Yarış, oldukça büyük olmaktadır. Örneğin 2004 yılında, başvuru yapan bir milyon öğrencinin sadece % 20'si üniversiteye girebilmiştir. Sınavın kuralı olarak bir başvuru sahibi, bir konu grubu için 180 dakika süren üç sınava girer (Letniskaya, 2017, s.116). Genellikle dört konu grubu vardır. Bunlar:

A Grubu: matematik, fizik, kimya

B Grubu: matematik, biyoloji, kimya

C Grubu: edebiyat, tarih, coğrafya

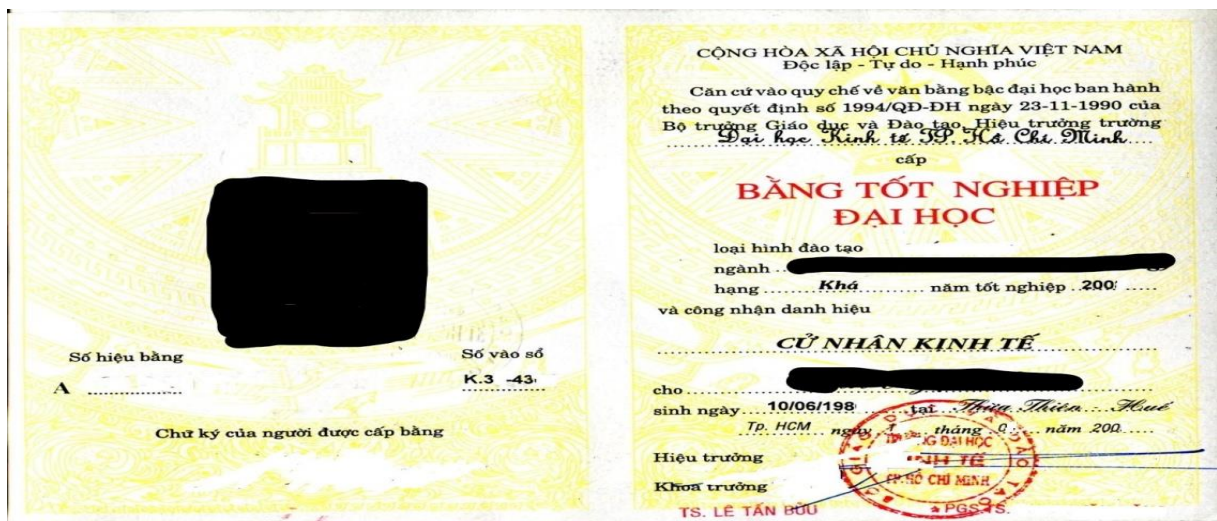
D Grubu: kurgu, yabancı dil, matematik

Vietnam'da devlet üniversitelerine ek olarak özel üniversiteler de vardır. Ülkede 23 özel üniversite bulunmaktadır ve bu sayı yükseköğretim kurumlarının toplam sayısının %11'ini oluşturmaktadır (Letniskaya, 2017, s.120). Ayrıca Vietnam'da yabancı üniversitelerin şube sayısı artmaktadır (Letniskaya, 2017, s.151).

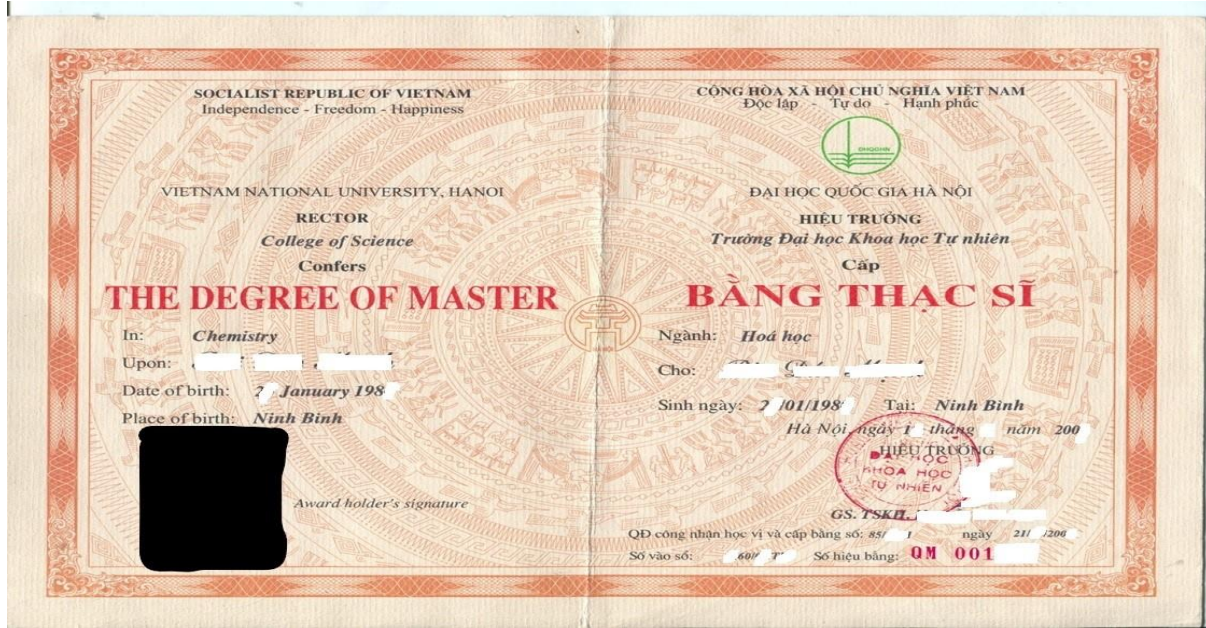
Vietnam'da yükseköğretim kurumu türleri arasında gençlik kolejleri (eğitim kolejleri, öğretmen eğitimi ve diğer ihtisas kolejleri), mono-uzmanlık üniversiteleri (yüksekokul), çok disiplinli üniversiteler (lisansüstü) ve lisansüstü araştırmaları yer almaktadır. Vietnam'ın 2005 Yüksek Öğretim Yasasına göre yükseköğretim kurumları kamuya ait veya özel olabilmekte ve halk tarafından kurulabilmektedir. Örgün eğitim veren üniversitelere giriş sınavlarından yetersiz puan alan öğrencilere okuma imkânı sunan iki kamu açık öğretim üniversitesi (HCMC Açık Üniversitesi ve Hanoi Açık Üniversitesi) vardır. Açık öğretim programları, diğer üniversitelerde de bulunabilir.

Yükseköğretimden mezun olan öğrenciler için Vietnam'da 2 yıl yüksek lisans ve 4 yıl doktora eğitimi veren üniversiteler bulunmaktadır (Letniskaya, 2017, s.117). Fakat Vietnamca eğitim veren yükseköğretim kurumlarından alınan diplomaların hiçbiri Avrupa ve Amerika'da tanınmamaktadır (Letniskaya, 2017, s.160). Vietnam'da verilen lisans diploması örneği Görsel 1'de, yüksek lisans diploması örneği Görsel 2'de gösterilmiştir.

Görsel 1. Lisans diploması

Lisans düzeyindeki eğitim programları, uzmanlık alanı ve eğitim şekline göre 4-5 yıl süreli eğitim gerektirmektedir. Öğrenci, programı başarılı bir şekilde tamamlaması halinde BẢNG T NGHĨỆP ĐẠI HỌC diploması ve bir lisans derecesi (CỬ NHÂN) ile ödüllendirilmektedir (Vietnam Millî Eğitim Bakanlığı, 2006, s.31-32).

Görsel 2. Yüksek lisans diploması

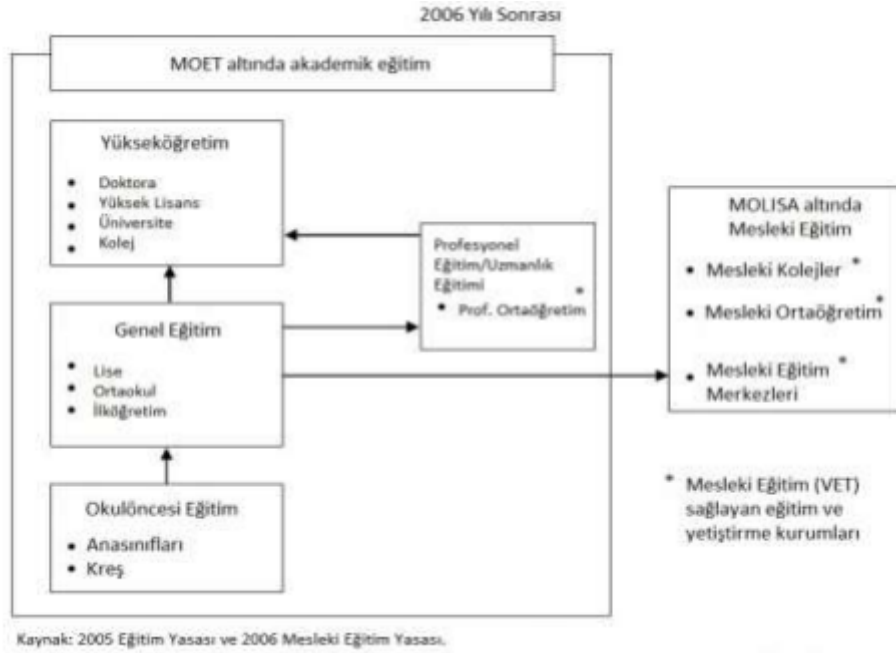
Yükseköğretim programlarının lisanstan sonraki seviyesi olan yüksek lisans eğitimi 2 yıl sürmektedir (Kinh ve Chi, 2008, s.128). Programı başarıyla tamamlayan öğrenciler, yüksek lisans derecesi (BANG THAC SI) almaktadır (Vietnam Milli Eğitim Bakanlığı, 2006, s.31-32). Yüksek lisans programlarına giriş koşulu, tam zamanlı lisans eğitimi almış olmaktır. Ayrıca lisansüstü programlara giriş sınavlarının sonuçları da dikkate alınmaktadır. Program, nitelikli çalışmaların uygulanmasını gerektirmektedir (yüksek lisans tezi).

Hem yüksek lisans hem de lisans derecesine sahip olanlar, üçüncü seviyeyi oluşturan yükseköğretim programlarına erişebilirler; ilk durumda eğitim programının standart süresi 2-3 yıl, ikinci durumda ise 4 yıl sürmektedir (Kinh ve Chi, 2008, s.128). Doktora programları zorunlu bireysel çalışma ve kalifiye çalışmaları içerir. Öğrenci, programın sonunda doktor

derecesi (BANG TIEN SI) alır. Vietnam üniversitelerinden gelen tüm derece sertifikaları resmen MOET tarafından onaylanmalı ve imzalanmalıdır (Huong ve Fry, 2002, s.141).

Üniversiteler dışında birkaç aydan iki yıla kadar gerçekleşen bir sürede eğitim alınabilecek kolejler, teknolojik enstitüler ve mesleki teknik okullar bulunmaktadır (Kinh ve Chi,2008,s.128). Uzmanlık ortaöğretim okullarını içeren mesleki kurumlar MOET yönetimi altında iken, mesleki eğitim okulları MOLISA bölümü altındadır ve Eğitim Yasası'na göre MOLISA sorumluluğundaki mesleki eğitim sistemi temel, orta, yüksekokul olmak üzere bütün seviyelerdeki eğitimi sağlayacaktır (Saklan, 2016, s.112). Mesleki eğitim programlarına, ilkokul mezunları kabul edilir. İlkokul mezunlarına, 2-3 yıllık eğitim süresince mesleki yeterlilikler verilir ve edinilen mesleğin mesleki faaliyetine hak kazandıran bir sertifika verilir. Mesleki eğitim programları, ortaöğretimin birinci ve ikinci türdeki eğitim kurumlarından mezun olanları da kabul etmektedir. İlk durumda, mesleki programlar 3-4 yıllık bir eğitim süresi gerektirirken ikinci durumda 1-2 yıl sürmektedir. Bu tür programlar öğrencilere, ortaöğretimdeki belgelere eşit olan ve lisans programlarına erişim sağlayan orta mesleki eğitim diplomalarının (BANG TRUNG HOC CHUYEN NGHIÊP) verilmesiyle tamamlanmaktadır (Vietnam Milli Eğitim Bakanlığı, 2006, s.31-32).

Vietnam'da engelli çocukların eğitimi, eğitimde fırsat eşitliği ilkesi gereğince hükümetin sorumluluğundadır (Saklan, 2016, s.112). Yaygın eğitim kurumları ise okuryazarlık ve okuryazarlık sonrası programlar; bilgi güncelleme ve beceri/teknoloji transferi yapma programları; hizmet-içi eğitim, yeniden eğitim ve mesleki yeterliklerin geliştirilmesi programları; milli eğitim sistemi içinde eğitim derecesi veren programlar olmak üzere dört grupta toplanabilecek programları içermektedir (Kinh ve Chi, 2008, s.129-130).

Şekil 2. Vietnam eğitim sisteminin yapısı

Vietnam Eğitim Sisteminin yapısı şekil 2’de görülmektedir (NUFFIC, 2012’den aktaran Saklan, 2016, s.110).

Eğitim kurumlarında prosedürler

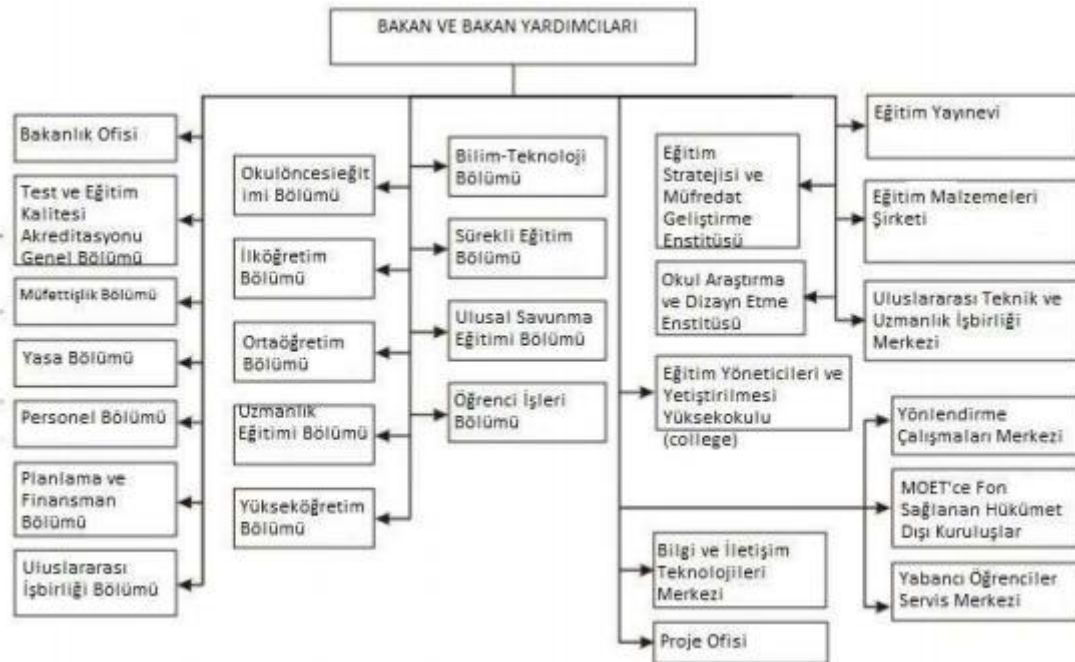
Vietnam’da resmi sisteme göre okullar ağustos-eylül aylarında başlayıp mayıs-haziran aylarında tatile girmektedir. Eğitim-öğretim yılı iki döneme ayrılmıştır. Genellikle okullar haftada altı gün olmak üzere pazartesi cumartesiye kadar ders vermektedir. Ancak öğrenciler derslere günün yarısı süresince katılmaktadır. Öğrencilerin bir kısmı okula sabah giderken bir kısmı öğleden sonra gitmektedir. Bu uygulamanın sebebi, sınıflardaki öğrenci sayısını düşürmektir (Chow ve Nga, 2013, s.60).

İlkokulda zorunlu derslerin öğretimi günlük 4 saatten fazla sürmemektedir. Dersler 35 dakika sürmekte ve ders arası 10 dakika mola verilmektedir. Günlük 25 dakika ise oyun saatine ayrılmaktadır. Vietnam müfredatına yerel bölgelerdeki rehberler tarafından esneklik sağlanmakta fakat temel bir eğitim müfredatı da bulunmaktadır (Saklan, 2016, s.114-115).

Vietnam'da öğrenciler genellikle üniforma giymektedir. Kız öğrencilerin beyaz elbise, erkek öğrencilerin beyaz gömlek giydikleri ve kırmızı fular taktıkları görülmektedir. Kırsal okullardaki pencerelerde genellikle bölmeler yoktur. Bu sebeple esinti olmadığında aşırı derecede sıcak olabilmektedir. Sınıflarda bulunan masa ve sıralar ahşaptır. Ayrıca, Vietnam'da Fransız sisteminin bir geleneği olarak birçok okula lise denmektedir (GSO, 2011).

Eğitimde Yönetsel Yapı

Vietnam'da eğitim ve öğretimden sorumlu Eğitim Bakanlığı (The Ministry of Education and Training /MOET), tüm eğitim sistemini denetleyen bir kurumdur (Kinh ve Chi, 2008, s.141). Yeni okulların kurulması; yeni ders kitaplarıyla müfredatın hazırlanması ve yayımlanması; planlar, programlar ve içerik konusundaki uygulamaların gözden geçirilmesi gibi görevlerin MOET' in sorumluluğunda olduğu söylenebilir.

Şekil 3. Vietnam Eğitim Bakanlığı teşkilat şeması

Şekil 3'te Vietnam Eğitim Bakanlığı teşkilat şeması görülmektedir (MOET'ten aktaran Saklan, 2016, s.108). Şekilde görüldüğü üzere Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı 27 birim bulunmaktadır.

Eğitimin yönetsel süreçleri

Vietnam Eğitim Sistemi yönetim süreçleri, merkezi yönetim süreci ve okul sistemi süreci olmak üzere iki şekilde gerçekleşmektedir. Merkezi yönetim sürecinde Eğitim ve Yetiştirme Bakanlığı (MOET); eğitimi yönetmek, personel alımı, okul binalarının yapımı gibi görevleri bulunan bir yapıdır. Üniversitelerin yönetimi doğrudan MOET tarafından gerçekleşmektedir. Fakat ilkökul ve ortaöğretim kurumları yerel bölgelerce yönetilirken mesleki ortaöğretim kurumları Eğitim ve Yetiştirme Bölümü (DET) tarafından yönetilmektedir. DET ise MOET ve il halk komiteleri tarafından denetlenmektedir. İl halk komitelerinin nitelikli öğretmen yetiştirmek, finansal kaynak sağlamak gibi görevleri bulunmaktadır. Zaten devlet okullarının mali kaynaklarının dağıtımı MOET' in görevlerinden biridir. Fakat okul ücretleri, ailelerin yaptıkları bağışlar devlete bağlı değildir. Çalışma ve Sosyal İlişkiler Bakanlığı (MOLISA) ise mesleki eğitimin yönetiminden sorumludur. Görüldüğü üzere, Vietnam Eğitim Sisteminde görev dağılımı ile hiyerarşik bir düzen yer almaktadır (Saklan, 2016, s.114-115).

Vietnam'da öğretmen yetiştirme

Vietnam'da 14'ü öğretmen eğitimi üniversitesi, 56'sı iki yıllık öğretmen eğitimi kolejleri, 6'sı öğretmen okulları, 19'u çeşitli üniversitelerdeki eğitim fakülteleri olan 95 kurumda öğretmenlik eğitimi verilmektedir (Saklan, 2016, s.113). Vietnam'daki öğretmenler için verilen eğitimin, görev yapacakları okulun seviyesine bağlı olduğu görülmektedir. Okul öncesi ve ilkökul öğretmenlerinin, genellikle ortaokul öğretmenliği okulları tarafından verilen

öğretimde mesleki bir ortaokul diplomasına (Bằng Tốt nghiệp Trung học Sư phạm) sahip olmaları gerekirken ortaokul öğretmenleri genellikle bir pedagojik ortaokuldan (Cao đẳng Sư phạm) diploma alırlar. Mesleki ortaöğretim öğretmenlerinin ise bir pedagojik üniversiteden (lisansüstü Sư phạm) alacakları lisans derecesine sahip olmaları gerekir (Kinh ve Chi, 2008, s.141). Pedagojik kurumların sadece öğretmenlere odaklandığı ve diğer becerilere (program geliştiriciler, eğitim planlayıcıları...) çok az ödenek ayırdığı görülmektedir (Kinh ve Chi, 2008, s.142).

Öğretmenlik dışındaki disiplinlerde lisans dereceleri olan öğrenciler, ek bir dönemlik öğretmenlik eğitim sertifikası (Chứng Chi Sư Phạm) kazanarak bir öğretim yeterliliği elde edebilmektedirler. Ayrıca öğretmenlerin gelişimleri için hizmet içi eğitim kursları görmeleri, eğitim sektörünün kritik bir şartıdır (Kinh ve Chi, 2008, s.141). Öğretmenlerin bir yıl içerisinde 30 gün hizmet içi eğitime katılması zorunludur (Saklan, 2016, s.114). MOET, öğretmenleri değerlendirerek standartları karşılayan öğretmenlere nitelikli öğretmen sertifikası verileceğini ifade etmiş ve rekabetçi bir sistemle öğretmenlere promosyon ve ödül verileceğini dile getirmiştir (UNESCO, 2011).

Vietnam eğitim yöneticilerinin yetiştirilmesi

Vietnam eğitim politikası belirleyicileri, eğitim kalitesini arttırmanın öğretim elemanlarının ve eğitim yöneticilerinin etkililiği ile mümkün olacağını düşündükleri için hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim, kullanım, örgütlenme ve uygulamadaki zayıf yönlerin üstesinden gelmeye çalışmaktadır (Kinh ve Chi, 2008, s.141). Eğitim yönetimi koleji, temel olarak hizmet içi eğitime odaklanmaktadır ve dolayısıyla bilimsel bir hizmet öncesi yönetici eğitim programı bulunmamaktadır. Bu sebeple kısa vadede eğitim kalitesini arttırmak amacıyla MOET' in eğitim kurumlarını ve eğitim yönetimi kolejinin yenilemesi gerekmektedir

(Kinh ve Chi, 2008, s.141). Hanoi Ulusal Üniversitesinin verdiği eğitim, bu anlamda Vietnam için pilot uygulama olarak seçilmiştir.

Hanoi Ulusal Üniversitesinin verdiği okul yönetimi eğitimi

Hanoi Ulusal Üniversitesinin okul yöntemi programı, “4590 / QD-VNUHN” sayılı karar uyarınca 28 Kasım 2017 tarihinde düzenlenmiştir. Program, lisans düzeyinde eğitim vermekte olup eğitim süresi dört yıldır.

Programın genel amacı; idari yönetim, insan kaynakları yönetimi, eğitim ve öğretim yönetimi, tasarım yönetimi dâhil olmak üzere temel eğitim yönetimi bilgisine sahip olunmasını sağlamaktır. Bunlarla birlikte eğitim programlarının uygulanması, okul içindeki ve dışındaki ilişkilerin yönetimi, eğitim kalitesinin yönetimi gibi becerilerin kazandırılması da hedeflenmektedir. Okul yönetiminde lisans derecesini elde ederken öğrenciler, eğitimi uygulama kapasitesine sahip olacaklardır. Program, kişisel mesleki gelişim açısından öğrencilere okul yönetimi, eğitim yönetimi alanlarında yüksek lisans ve doktora derecelerini takip etme olanağı tanımaktadır.

Programın özel hedefleri, öğrencilerin mezun olduktan sonra şu becerilere sahip olmalarını sağlamaktır:

- İdari ve örgütsel yönetim becerilerini geliştirmek, okul politikalarını belirlemek ve uygulamak, akademik kayıtları tutmak, finansal kayıtlar, okul öz değerlendirme kayıtlarını tutmak;
- İnsan kaynakları yönetiminde gerekli becerileri geliştirmek, öğretmenleri ve personeli teşvik etmek ve desteklemek; iş verimliliği değerlendirme tekniklerini, öğretme ve personel geliştirme yöntemlerini kullanmak; öğrencilerin öğrenme koşullarını izlemek, desteklemek ve iyileştirmek;

- Müfredat ve eğitim programlarını geliştirmek, değerlendirmek, ayarlamak ve program sonuçlarını ölçmek;
- Öğrencilerin fiziksel, zihinsel ve mesleki gelişimi ve okul içindeki ve dışındaki ilişkiler ile ilgili problemleri çözmede öğrencilere, öğretmenlere, öğrencilerin ebeveynlerine ve topluluklarına yardımcı olma becerisine sahip olmak;
- Okullardaki eğitim ve güvenliğin kalitesini sağlamak için okul etkinliklerinin kilit alanlarını izleme becerisi kazanmaktır.

Okul yönetiminden mezun olan öğrencilerin bireysel çalışma, problem çözme, iş birliği ve takım çalışması, iletişim (yabancı dilleri de içeren dilde), topluluk ilişkileri kurma becerilerini kazanmaları hedeflenmektedir.

Okul yöneticisi olması beklenen bireylerin zorluklarla baş etmeye istekli, çalışkan, hevesli, yaratıcılık konusunda tutkulu, empati kurabilen, bütünlük, güven, esneklik, eleştiri, yaratıcılık, işinde adil, dürüst, sorumluluk sahibi, profesyonel, aktif ve bağımsız olması beklenir. Bunlarla birlikte devletin yasa, kılavuz ve politikalarına uyulması; kültürel kimliğin korunması, tanıtılması; öğretmenler ve okul personelinin eğitim alanındaki görüntülerinin korunması ve tanıtılması; topluluğa karşı sorumluluk duygusu, topluma hizmet vermek için sosyal etkinliklere katılım gibi özelliklerin öğrencilere benimsetilmesi de hedeflenmektedir (Van Toan, 2005)

Vietnam’da okul yöneticilerinin seçim sorunu

Planlanan okul dönüşümlerinin başarısı büyük ölçüde okul liderlerinin yetkinliğine, kişisel ve ticari niteliklerine bağlıdır. Yöneticinin rolü; okulların özerkliğinin artması, yaşam standartları ve öğretmenlerin sosyal rahatsızlıklarının daha düşük olduğu modern koşullarda önemli ölçüde artmaktadır. Yöneticinin kişiliği ile mesleki ve ahlaki nitelikleri, modern koşullarda daha karmaşık hale gelen yeni nesillerin öğretimi ve eğitimi görevlerini başarılı bir

şekilde çözümede temel teşkil etmektedir. Aynı zamanda yöneticinin karakterindeki ve liderlik tarzındaki olumsuz yönler, okulun etkililiğinde ve okul ikliminde bir düşüşe yol açabilmektedir. Bu bağlamda okul yöneticilerinin seçim sorunu, etkili bir öğretim ve eğitim sürecinin organizasyonu ve geliştirilmesinde önemli bir yer tutmaktadır (Zayceva, 2012, s.19).

1992 yılında Ulusal Mecliste bahsi geçen “Milli eğitimin kalitesini artırmak için eğitim yönetimi kilit bir faktördür” maddesi, eğitim yönetiminin önemini vurgulamaktadır. Ancak ulusal eğitim sisteminde istihdam eden okul yöneticilerinin %40'ı eğitim yönetimi ile ilgili kısa süreli kurslarda eğitim almış ve yalnızca %0,02'si lisans ve yüksek lisans derecelerini eğitim yönetim alanında yapmıştır (Van Toan, 2005). Okul yöneticisinin mesleki, kişisel ve iş nitelikleri için artan gereksinimleri göz önünde bulundurulduğunda okul yöneticisi adaylarının göreve uygunluğunun değerlendirilmesi için kriter ve yöntemlerin bulunmaması çelişki yaratmaktadır (Zayceva, 2012, s.21). Bu bağlamda, bir okul yöneticisinin pozisyonu hakkında adayları değerlendirmek için kriterlerin gerekçelendirilmesi ve bir seçim yönteminin geliştirilmesi pedagojik bir görevdir.

Vietnam’da okul yöneticilerinin seçimi

Bireylerin, eğitim yöneticiliği pozisyonuna atanması için aşağıdaki genel koşulları sağlaması gerekmektedir (Mazyrin, 2007, s.13):

- Yönetmeliklere göre varlık beyanı da dahil olmak üzere yetkili makam tarafından açıkça doğrulanmış eksiksiz bir kişisel kaydı olmalıdır.
- Birey, 5 yıl boyunca çalışacak kadar yetişkin olmalıdır. Özel durumlar, yetkili makamlar tarafından gözden geçirilmeli ve karara bağlanmalıdır.
- Birey, görev ve sorumluluklarını yerine getirebilecek kadar sağlıklı olmalıdır.

Vietnam Başbakanı Duy' a göre, 12/2011 / TT-BGDDT Sayılı Tüzüğü'nün 18.maddesinin 3.sayısında Eğitim ve Öğretim Dairesi Başkanı, Eğitim ve Öğretim Dairesi Müdürü, okul yöneticisini ve okul yöneticisinin yardımcısını atama kararını verir. Devletin yürürlükteki düzenlemelerine uygun olarak görevlilerin atanması sürecini uyguladıktan sonra kamu ve özel okul yöneticilerinin tanınması, okulun zaten bir okul konseyi varsa atama süreci veya okul yöneticilerinin ve yardımcılarının tanınması okul konseyinin tavsiyesine dayanır (Thi Tam, 2009, s.160).

Nguyen Duy' un listesi; başkanın atanması, yeniden atanması, görevden alınması, göreve iadesi kararını vermek üzere Bölge Halk Komitesi Başkanına sunulur. Başkan, yardımcısını kabul eder fakat İlçe Halk Komitesi altındaki eğitim kurumlarının okul kurulunu kabul etmez ve tanımaz (ortaokul yöneticisinin atanması kararı dâhil) ise ortaokul yöneticilerinin atanmasına karar verme yetkisi Bölge Halk Komitesi başkanındadır (Thi Tam, 2009, s.163). Bu, ajansın kuruluşunu düzenleyen hükümetin 5 Mayıs 2014 tarih ve 37/2014 / ND-CP sayılı kararının 7.maddesinde belirtilen Eğitim ve Öğretim Dairesinin yetki ve görevleriyle tutarlıdır. Uzmanlık alanlarına göre İlçe ve İl Halk Komitelerinin, Eğitim ve Öğretim Dairesi İlçe Halk Komitesinin idare işlevini yerine getirmesinde tavsiyede bulunmaktan ve yardım etmekten sorumlu özel bir kurum olduğu belirtilmektedir (Thi Tam, 2009, s.164).

Vietnam Eğitim Sistemi İle Türkiye Eğitim Sisteminin Karşılaştırılması

<i>Vietnam</i>	<i>Türkiye</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Genel amaç; eğitimdeki eşitsizlikleri gidermektir. • Zorunlu eğitim 10 yıldır. • Diploma ortaokuldan sonra da verilir. • Eğitim sisteminin yapılanması 5+4+3 şeklindedir. • Devlet okullarında eğitim ücretsizdir. • Eğitimin planlanması ve uygulanmasından MOET ve MOLISA sorumludur. • Eğitim öğretim yılı iki döneme ayrılır. • Dersler 35 dakikadır. • İlkokulda her gün oyuna 25 dakika ayrılır. • Haftanın altı günü derse gidilir. • Öğretmenlere verilen eğitim, görev yapacakları kurumun seviyesine bağlıdır. • Eğitim yöneticiliği için lisans, yüksek lisans ve doktora programı vardır. • Eğitim yöneticisi olarak atanabilmek için düzenli bir görevlendirme sistemi bulunmaz.	<ul style="list-style-type: none"> • Genel amaçlar; iyi yurttaşlar, sağlıklı ve meslek sahibi bireyler yetiştirmektir. • Zorunlu eğitim 12 yıldır. • Diploma 12 yıllık zorunlu eğitimin sonunda verilir. • Eğitim sisteminin yapılanması 4+4+4 şeklindedir. • Devlet okullarında eğitim ücretsizdir. • Eğitimin planlanması ve uygulanmasından MEB sorumludur. • Eğitim öğretim yılı iki döneme ayrılır. • Dersler 40 dakikadır. • İlkokulda oyuna zaman ayrılmaz. • Haftanın beş günü derse gidilir. • Öğretmenler, lisans mezunu olmalıdır. • Eğitim yöneticiliği için yüksek lisans ve doktora programı vardır. • Eğitim yöneticisi olarak atanabilmek için düzenli bir görevlendirme sistemi bulunur.

Şekil 4. Vietnam ve Türkiye eğitim sistemlerinin karşılaştırılması

Eğitim sistemlerinin şekillenmesinde ülkelerin ekonomisi, coğrafik özellikleri, sosyal ve siyasal durumu gibi pek çok etken yer almaktadır (Memduhoğlu, 2008, s.546). Bu bakımdan Türkiye ve Vietnam'ın benzer noktaları göz önüne alınmış ve eğitim sistemlerinin karşılaştırılması konusu merak uyandırmıştır. Dolayısıyla bu çalışmada Türkiye Eğitim Sistemi ile Vietnam Eğitim Sistemi incelenmiş ve bazı benzerlikleriyle farklılıklarına dikkat çekilmiştir.

Türkiye ve Vietnam'ın eğitim sistemlerinin amaçları incelenmiş ve aralarında farklılıkların olduğu gözlemlenmiştir. Milli Eğitim Temel Kanununda geçtiği üzere Türk Eğitim Sisteminin genel amaçları iyi yurttaş olmak, sağlıklı ve meslek sahibi bireyler yetiştirmek şeklinde özetlenebilir (MEB, 1973). Vietnam Eğitim Sisteminin amaçları ise eğitimdeki eşitsizlikleri giderme, herkesin eğitimden eşit olarak faydalanması üzerine temellendirilmiştir (Saklan, 2016, s.117). Bu iki eğitim sisteminin genel amaçları doğrultusunda, Türkiye Eğitim Sisteminin ulusal temeller üzerine inşa edildiği, buna karşın Vietnam Eğitim Sisteminin eşitlikçi bir tutumla hazırlandığı göze çarpmaktadır.

Türkiye ve Vietnam'da zorunlu eğitimin var olduğu görülmektedir. Fakat Türkiye'de zorunlu eğitim 12 yıl iken Vietnam'da 10 yıldır (Memduhoğlu, 2008, s.549). Türkiye'de

diploma sahibi olmak için 12 yıllık eğitim sürecini başarıyla tamamlamak gerekiyorken Vietnam'da ortaokul sonrası da diploma verilmektedir (Saklan, 2016, s.118). Türkiye'nin eğitim sistemi 4+4+4 şeklinde yapılanmıştır. Vietnam'ın eğitim yapılanmasının 5+4+3 şeklinde olduğu görülmektedir (Saklan, 2016, s.117).

Türkiye'de devlet okullarında eğitim ücretsizdir. Aynı şekilde, Vietnam'da da devlet okullarında eğitimin ücretsiz olduğu görülmektedir. Fakat yapılan araştırmaya dayanarak her iki ülkenin de eğitimde özelleşmeyi desteklediği söylenebilir. Bunun yanı sıra Türkiye'de eğitimin planlanmasında ve uygulanmasında yetkili mercinin Millî Eğitim Bakanlığı olduğu, Vietnam'da ise eğitimin planlanması ve uygulanmasından MOET ve MOLISA'nın sorumlu olduğu görülmektedir (Saklan, 2016, s.118).

Vietnam ve Türkiye'de bir eğitim öğretim yılının iki ayrı döneme ayrıldığı görülmektedir. Eğitim öğretimin aynı aylarda başlayıp aynı aylarda tatile girmesi de iki ülkenin eğitimdeki benzerlikleri arasındadır. Vietnam'da dersler 35 dakika sürüyorken Türkiye'de ders süresinin 40 dakika olması ve Vietnam'da ilkokulda her gün oyuna 25 dakika ayrılıyorken Türkiye'de oyuna ayrılan bir zaman diliminin olmaması iki ülkenin eğitimdeki farklılıkları arasındadır. Ayrıca Vietnam'da pazartesten cumartesiye olmak üzere haftanın altı günü ders verilirken Türkiye'de pazartesten cumaya beş gün derse gidilmektedir.

Vietnam'da öğretmenlere verilen eğitimin görev yapacakları eğitim kurumunun seviyesine bağlı olduğu görülüyorken Türkiye'de öğretmen olabilmek için lisans programından mezun olma zorunluluğu bulunmaktadır. İki ülke arasında görülen diğer farklılık eğitim yöneticisi yetiştirilmesi ve yerleştirilmesi ile ilgilidir. Vietnam'da eğitim yöneticileri kolejinin temel olarak hizmet içi eğitime odaklanması ve bilimsel bir hizmet öncesi yönetici eğitim programının olmaması sebebiyle Vietnam'ın başka ülkelerin sistemleriyle karşılaştırılması hususu güçlük yaratmaktadır (Kinh ve Chi, 2008, s.141). Türkiye ile Vietnam'ın eğitim yöneticiliğindeki ortak noktası, her iki ülkenin de bu alanda

yüksek lisans ve doktora programlarının bulunmasıdır. Bunun haricinde Vietnam'da lisans düzeyinde okul yöneticiliği programında ders verilmeye başlanmıştır.

Türkiye'de okul yöneticisi olarak atanabilmek için yükseköğretim mezunu olmak, bakanlık kadrolarında öğretmenlik yapıyor olmak, görev yapılacak kurumda aylık karşılığında okutabileceği dersi bulunmak, son dört yıl içerisinde adli suçlardan ötürü yöneticilik görevinden alınmamış olmak, zorunlu çalışma yükümlülüğünün bulunmaması gibi genel şartların taşınması gerekir. Bunlar dışında müdür olarak görev yapmış olmak; kurucu müdür, müdür başyardımcısı, müdür yardımcısı veya müdür yetkili öğretmen olarak en az bir yıl görev yapmış olmak; bakanlığın şube müdürlüğü veya daha üst mevkide görev yapmış olmak şartlarından en az birini taşıma zorunluluğu vardır (Resmî Gazete, 2018, s.2). Vietnam'da ise düzenli bir görevlendirme sisteminin bulunmadığı, başbakan veya İlk Halk Komitesi kararıyla görevlendirme yapıldığı görülmektedir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Vietnam, tarihi boyunca pek çok savaş yaşamış ve ülkelerin sömürgesi altına girmiştir. Bunun yanı sıra dağlık bir alanda yer alması ulaşım koşullarını zorlaştırmıştır. Ülkenin kuruluşunun yirminci yüzyıla rastlaması, diğer ülkelere göre gelişime dezavantajlı başlamasına sebep olmuştur. Ayrıca 1991 yılına kadar ülkenin resmi dili Vietnamca olmasına rağmen eğitimde Fransızca ve İngilizcenin kullanılmasının ülkenin gelişimini yavaşlattığı çıkarımında bulunulabilir.

Vietnam, sosyalist bir ülkedir. Eğitim sisteminde, bunun yansımaları görülmektedir. Örneğin eğitim sisteminin genel amaçlarının eşitlikçi bir biçimde yer almasının, eğitimin devlet okullarında ücretsiz olmasının Vietnam'ın sosyalist politikalarının izleri olduğu söylenebilir. Eğitimlerinin uygulamaya dayalı ve öğrenci merkezli olmasının eğitimdeki

başarılarını desteklediği düşünülmektedir. Yaşadığı tüm olumsuzluklara rağmen eğitimdeki gelişiminin çok hızlı olduğu PISA gibi sınavlar aracılığıyla anlaşılmaktadır.

Vietnam'ın eğitim yöneticilerinin yetiştirilmesi ve görevlendirilmesine yönelik uygulaması, bir eğitim sorunu olarak görülmektedir. Çünkü lisans veya lisansüstü mezunu olan yöneticilerin oranı %0,02'dir. Okul yöneticilerinin görevlendirilmesinin başbakan ve il halk komitesinin kararına bağlı olması yönetimde bilimsel bir çizginin izlenmediğini göstermektedir. Ayrıca eğitim yöneticilerinin yetiştirilmesini amaçlayan Eğitim Yönetimi Koleji, hizmet içi eğitime odaklanmaktadır. Fakat Vietnam'da eğitim yönetimi alanında eğitim veren lisans, yüksek lisans ve doktora programları bulunmaktadır. Okul yönetimi lisans programı 2017 yılında düzenlenen kararla Hanoi Ulusal Üniversitesinde açılmıştır. Programın genel amacı temel eğitim yönetimi bilgisinin; eğitim programlarının uygulanması, okul içindeki ve dışındaki ilişkilerin yönetimi, eğitim kalitesinin yönetimi gibi becerilerin kazandırılmasıdır. Lisans düzeyinde okul yöneticiliği programlarının açılmaya başlanması Vietnam'ın yönetimde bilimsel bir yol izleyeceğini düşündürmektedir. Bu bağlamda eğitim yönetimi alanında lisansüstü programlar bulunan Türkiye'de de lisans düzeyinde eğitim yönetimi programlarının açılması önerilebilir. Ayrıca eğitim yöneticisi atamalarında lisansüstü eğitimin birincil koşul olması gerektiği düşünülmektedir. Eğitim yöneticilerinin yetiştirilmesi konusunda Türkiye'nin de Vietnam gibi önemli adımlar atması gerektiği söylenebilir. Araştırmacılar arasında yaygın bir görüş olan okulların, yöneticisi kadar okul olduğu düşüncesi göz önüne alındığında Vietnam'ın eğitim yönetiminde bilimsel yollar izlediği takdirde eğitim sistemlerinin daha fazla gelişeceği sonucuna ulaşılmaktadır. Eğitim de toplumu her yönden kalkındıran bir süreç olduğuna göre Vietnam'ın ileride gelişmiş ülkeler arasında ilk sıralarda yer alacağı olası görülmektedir.

Ekonomik gücü, Türkiye'ye yakın olan Vietnam sınavlarda Türkiye'den daha başarılıdır. Fakat Türkiye'de Vietnam Eğitim Sistemiyle ilgili yapılan araştırmalar oldukça

sınırlıdır. Karşılaştırmalı eğitim alanında çalışan araştırmacıların Vietnam Eğitim Sistemini incelemelerinin önem arz ettiği düşünülmektedir. Zira, yapılacak araştırmaların politika geliştiricilere ilham vereceği öngörülmektedir.

Yapılan bu araştırmada, Vietnam Eğitim Sisteminin eşitlikçi bir amaç güderek herkesin eğitimden eşit bir şekilde faydalanmasının oldukça önemli olduğu dikkat çekmektedir. Ayrıca Vietnam'da ilkokullarda her gün oyuna 25 dakikalık bir zamanın ayrıldığı görülmüştür. Oyuna ayrılan bu zaman diliminin öğrencinin okula adapte olabilmesi bakımından faydalı olduğu söylenebilir. Bunun yanı sıra Vietnam Eğitim Sistemi uygulamaya dönük politikalar içermektedir. Türkiye'de eğitim politikası geliştiricilerinin bahsi geçen uygulamaları incelemelerinin faydalı olacağı düşünülmektedir. Ayrıca Vietnam'da olduğu gibi Türkiye'de de eğitim yönetimi alanında lisans programı açılması bir gereklilik olarak görülmekte ve eğitim yöneticisi atamalarında lisansüstü eğitimin birincil koşul olarak yönetmeliklere girmesi önerilmektedir.

Kaynakça

- Chow, S. and Nga, D. T. (2013). Bribes for enrolment in desired schools in Vietnam. in: transparency international, [global corruption report. Education](#), Oxford and New York, 60-67.
- Coşkun, A. (2016, 27 Eylül). Eğitimdir ki bir milleti. *Anayurt*. Erişim adresi: <http://www.anayurtgazetesi.com/yazar/Egitimdir-ki-bir-milleti-/28610/>
- Ekinci, E. (2011). Eğitimin ekonomik temelleri. Ö. Demirel ve Z. Kaya (Ed.), *Eğitim bilimine giriş* içinde (161-197). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Ergen, H. (2010). Eğitimin ekonomik temelleri. K. Kiroğlu ve C. Elma (Editörler), *Eğitim bilimine giriş* içinde (189-216). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

GSO. (2011). Statistical data. Erişim adresi:
http://www.gso.gov.vn/default_en.aspx?tabid=491

Huong, P. L., and Fry, G. W. (2002). The emergence of private higher education in Vietnam: Challenges and opportunities. *Educational Research for Policy and Practice*, 1 (1-2), 127-141.

Kazımoğlu, M. (Ed.). (1990). *Büyük ansiklopedi 5573-5984* (Cilt 15). İstanbul: Milliyet Yayın AŞ Tarabya Matbaa Tesisleri.

Kinh, Q. N. and Chi, Q. N. (2008). Education in Vietnam: Development history, challenges, and solutions. B. Fredriksen and T. J. Peng (Ed.). *An African Exploration of the East Asian Education Experience* in (109-154). The International Bank for Reconstruction and Development.

Lawrence, A. (2011). Training the dragon: transnational higher education in Vietnam, *MA Thesis, Simon Fraser University*, 62.

Letnyskaya, V. (2017). *Vietnam'daki eğitim sistemi*. Tomsk: Progress Yayınevi.

Levent, F. ve Yazıcı, E. (2014). Singapur eğitim sisteminin başarısına etki eden faktörlerin incelenmesi. *Eğitim Bilimleri Dergisi*, 121-143.

Mazyrin V.M. (2007). Vietnam'daki geçiş dönemindeki reformlar (1986–2006): yönler, dinamikler, sonuçlar. *Klyuch Dergisi*. 13 (13), 336.

Memduhoğlu, H. (2008). Türkiye ve Avusturya eğitim sistemlerinin karşılaştırılması. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*. 6 (3), 545-559.

Millî Eğitim Bakanlığı. (2018). *30455 sayılı Resmî Gazete*.

Millî Eğitim Bakanlığı. (1973). Milli eğitim temel kanunu. Erişim adresi:
http://oygm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_11/08144011_KANUN.pdf

OECD. (t.y.). PISA. Erişim adresi: <http://www.oecd.org/pisa/aboutpisa/vietnam-pisa.htm>

OECD. (t.y.). PISA 2015 results in focus. Erişim adresi: <https://www.oecd.org/pisa/pisa-2015-results-in-focus.pdf>

Öndeş, Ö. (2017, 4 Eylül). PISA'nın patronundan kaliteli eğitimin sırları: Para her şey değil. *Hürriyet*. Erişim adresi: <http://www.hurriyet.com.tr/egitim/pisanin-patronundan-kaliteli-egitimin-sirlari-para-her-sey-degil-40569212>

Pham Thi Tam. (2009). Vietnam'daki yükseköğretim sisteminin durumu ve gelişiminin bazı alanları. *Çalışma ve sosyal ilişkiler*. 7(7), 160-168.

Saklan, E. (2016). Vietnam eğitim sistemi: Amaç, yapı ve süreç bakımından Türkiye ile karşılaştırılması. *Route Educational and Social Science Journal*. 3(10), 105-119.

Sokolov, A.A. (2017). Vietnam yükseköğretim: Uluslararasılaşma formu. *Rusya Bilimler Akademisi Doğu Araştırmalar Enstitüsü Dergisi*. 1(1), 212-224.

UNESCO. (t.y.). Viet Nam. Erişim adresi: <http://uis.unesco.org/en/country/vn?theme=education-and-literacy#slideoutmenu>

Van Toan, T. (2005). *Okul eğitim ve öğretim yönetim kadrosuna dayalı bir eğitim yönetimi enstitüsü kurulması önerisi*, 03.01.2019 tarihinde Ho Chi Minh Şehri Eğitim Yönetimi Enstitüsü: <http://www.iemh.edu.vn/Product.aspx?s=1&q=V%C4%83n%20To%C3%A0n> adresinden alındı.

Vietnam Millî Eğitim Bakanlığı. (2006). “2006-2020 dönemi için üniversite ve yüksekokul ağı planlaması” projesi. Vietnam.

Vlad, K. (2015, 11 Aralık). Çocuğu okula göndermek çalışan elleri kaybetmektir. Vietnam'daki okullar nasıl çalışır? . *Newsland*. Erişim adresi: <http://newsland.com/community/6648/content/otdat-rebenka-v-shkolu-znachit-poteriat-rabochie-ruki-kak-ustroeny-shkoly-vo-vetname/4827804>

Yıldırım, H. H. , Yıldırım, S. , Yetişir M. İ., Ceylan, E. (2013). *PISA 2012 ulusal ön raporu.*

Ankara: T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü.

Zayceva, A. S. (2012). 21. yüzyılda Vietnam: Bilimsel, teknik ve inovasyon politikası kurumlarının geliştirilmesi. *Forsayt.* 2 (2), 44-55

Extended Abstract

It is possible to assess the success of education systems according to the results of international exams such as PISA, PIRLS, TIMMS. The education system of Vietnam, which is a poor country and has shown success in PISA, is a matter of curiosity. When the literature is examined, it is seen that the education system of many countries has been investigated. However, studies examining Vietnam's education system are limited. Therefore, it is thought that the education system of Vietnam, which is a strong country in education compared to its economy, should be investigated. The general aim of this study was to give general information about the education system of Vietnam and compare it with Turkey. For this purpose, local and foreign sources were examined. Thus, some conclusions about the education system of Vietnam were reached. When the Vietnam Education System is examined, it is seen that the education system is based on Marxism, Leninism and Ho Chi Minh philosophy and socialist education is adopted. Education in Vietnam consists of 5 levels; pre-primary, primary, secondary, high school and higher education. Compulsory education is a total of 10 years. For graduates of higher education, there are universities in Vietnam that offer two years of master's and four years of doctorate. Ph.D. education lasts for 2-3 years for master graduates and 4 years for bachelor graduates. In addition, the training for teachers in Vietnam appears to depend on the level of the school in which they will work. In addition, the provision of in-service training courses for teachers' development is a critical requirement of the education sector. The College of Education Management mainly focuses on in-service training and there is no scientific pre-service executive education program. 40% of the school administrators employed in the national education system received training in short-term courses on education management, and only 0.02% got their bachelor's and master's degrees in education management. Vietnam Education System management processes take place in two ways: central administration process and school system process.

In the central government process, the Ministry of Education and Training (MOET) is a structure that has duties such as managing education, recruiting staff, building school buildings. The administration of the universities is directly carried out by MOET. However, while primary and secondary education institutions are managed by local regions, vocational secondary education institutions are managed by the Department of Education and Training (DET). DET is supervised by MOET and provincial public committees. MOET and MOLISA are also responsible for the planning and implementation of training in Vietnam. The only competent authority in the planning and implementation of education in Turkey is the Ministry of National Education. The other difference between the two countries is related to the training and placement of training managers. In Vietnam and Turkey, there are master and doctorate degrees related to education management. In addition, courses in the undergraduate school management program have started in Vietnam. The opening of undergraduate school management programs suggests that Vietnam will follow a scientific path in school management. It can be said that as long as Vietnam follows a scientific path in educational management, their education system will develop even more. Since education is a process that improves the society in all aspects, it is likely that Vietnam will be placed near top among the developed countries in the future. It is recommended that bachelor's degree in education management should be introduced in Turkey.